

Sa, om det theologiske Fakultet har jeg ikke Meget at sige; jeg er ikke heller meget bekendt dermed. Men for blot at tage den praktiske og nu foreliggende Side af Sagen vil jeg gjøre opmærksom paa, at der i Lovforslaget er foreslaaet, at der til de 5 Professorende endnu skal føies en sjette. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke tror, at de theologiske Professorende for Tiden ere saa ganske særdeles behyrdede med Forretninger. Jeg tror overhovedet, at den geistlige Stand her i Landet og Alt, hvad der staar i Forbindelse med den, just ikke henhører under Arbeidets Midde, om jeg saa maa sige. Og jeg er tilbøielig til at tro, skjøndt det naturligvis kunde være overmaade rart og behageligt at faae endnu en Post der, at der ikke er nogen meget stor Dsfordring til i disse trange Tider at oprette et sjette theologisk Professorat. — Jeg vil fra dette Fakultet gaa over til det næste, som jeg kommer til at dvæle lidt udforligere ved. Det er det juridiske Fakultet. Dette er — det tror jeg, at alle Mennesker ere enige om, som kjende en Smule til Universitetets Forhold, og som have talt med en eneste juridisk Studerende — egentlig Universitetets Smertens Barn. Lad os en Gang faae denne Sag draget frem her i denne Sal. Jeg er jo desværre ikke selv Jurist, og jeg har mine Efterretninger fra Andre. Hvad jeg har at sige, er Ting, som ere laante fra Andre, men jeg tror dog, at det er blevet Kød og Blod hos mig. Jeg har nemlig i en lang Række Aar faaet som iagttagende Tilskuer overfor dette Fakultet, og jeg har i Tidens Løb talt med ganske overordentlig mange Mennesker, der have haft Kundskaben paa allerførste Haand. Sa det, man beklager ved det juridiske Studium her i Danmark, er jo først og fremmest den uhyre Stofmængde, som efterhaanden ophober sig for de Studerende, og som de skulle tilegne sig. Det er den første, store og væsentlige Klage, og man siger, at denne Stofmasse ophober sig Aar for Aar mere. Man kunde nu tro, at det væsentlig laa deri, at Lovgivningen bestandig skrider stærkere og stærkere frem. Vi selv producere jo i Aarenes Løb et ikke ganske ringe Antal Love, og altsaa bliver der ogsaa saa meget mere Lovhyndighed. Men efter hvad man stildrer mig, er dette dog ikke den egentlige Grund. Den egentlige Grund ligger snarere i en Feil hos de juridiske Professorende. Jeg vil ikke her paa nogen Maade angribe nogen Enkelt, men jeg tror, at de Allesammen efterhaanden ere komne ind under et System, som er i høj opdraget, upraktisk og fordærveligt, og som de have arvet fra deres Forgængere.

Det er blevet værre og værre. De føle vist Allesammen eller næsten Allesammen, at det er galt. Men det gaar med dem, ligesom det f. Ex. gik med den franske Regjering, da den store Revolution nærmede sig; man faae, at man gik ned ad en Balle, gik ned i en Afgrund. Der er vist ogsaa flere af dem, der opgive Haabet om, at det nogen Sinde kan blive bedre, men de berolige sig saa med, at vi leve i den sletteste af alle Verden, og hvorfor skulde saa ikke det juridiske Fakultet efterhaanden fortabe sig mere og mere i Daarlighed, synke dybere og dybere ned i en Sump? Men jeg nævnte, at man taler om, at de juridiske Professorende have en ikke ganske ringe Skyld, og det søger jeg ikke alene deri, at de ikke gjøre en kraftig Anstrængelse for at rive sig løs fra det gamle System og tænke over, hvad der maatte gjøres, for at bygge det op fra Nytt af, men der er en særlig Dmstændighed, som jeg tror, det vil være overordentlig gavnligt at faae draget frem i denne Sag. Det er, at vore juridiske Professorende efterhaanden taate sig ind i et eller andet Specialstudium og sætte sig grundig og fortræffelig ind i dette Specialstudium; men hvad bliver saa Frugten deraf? Det bliver den, at de saa tilsidst skrive en stor, tyk Bog derom, og under vore smaa literære Forhold, hvor der ikke samtidig kan komme en stor tyk Bog, som kan tjene til Haandbog for de Folk ude i Livet eller for Administrationen, der særlig skal beskæftige sig dermed, og saa en mindre Bærebog med en klar Oversigt, der kan benyttes af de unge Studerende, bliver Folgen altsaa den, at de maa kunne den store Bog og forøge det allerede enormt opsvulmede Pensum, som de juridiske Studerende skulle fordøje eller rettere sagt ikke fordøje. Jeg skal senere komme tilbage til dette Punkt. Det er i Virkeligheden ikke nogen aandelig Fordøining, der her finder Sted, men en foreløbig Stopning, der ikke en Gang kan sættes i Klasse med Stopningen af de berømte Strassburger Sjæs, hvor dog Jøden efterhaanden gaar over og danner en stor, vigtig og helgelig opsvulmet Leber, net, det er en ligesom Høststopning, som finder Sted efter en uhyre stor Maalestof, og nogle af disse unge Mennesker ere saa elastiske, at det gaar ind i dem, de have virkelig Høstindets Egenskaber, saa at, naar de ere stoppede og efter nogen Tid gaa til Examen, saa skræres der Gul, saa gaar hele Massen ud omtrent paa samme Maade, som den gik ind, men efterlader ikke nogen organisk Dannelse, hvor den har været. Videnskaben er naturligvis en Virksomhed, som fordrer et ganske overordentligt Stof; det er den ene Side af Videnskaben, ikke at lade